

Nr 507

Av herr Hedin m. fl., om översyn av skatteförfattningarna såvitt avser naturaförmåner och bilkostnader.

Vid avgivandet av allmän självdeklaration skall jordbrukare på jordbruksbilagan uppta värdet av naturaförmåner till belopp som anges i särskild länskungörelse och som är beroende av familjens och bostadens storlek. De värden, som med anlitande av dessa normer erhållits, har som regel legat mycket högt i förhållande till den verkliga åtgången av produkterna i fråga och till ortens pris. I en av RLF verkställd utredning redovisas, att genomsnittsvärdena för åtgång i lantushållet av naturaprodukter såsom mjölk, ägg, potatis etc. ligger lägre. Glädjande nog har också i årets länskungörelser vissa nedjusteringar skett av kvantiteterna. Prissättningen på exempelvis kött och fläsk har vidare anpassats efter priset på hel-, halv- eller kvartskroppar mot tidigare minutpriset. Principiellt borde priset alltid sättas efter det lägre pris, som varje hushåll numera kan erhålla genom stor- och ej efter minutpriset. Trots de smärre förbättringar som skett ger normvärdena ändå för höga siffror. Orsak härtill torde vara dels de i vissa fall stora kvantiteterna och höga priserna, dels att totalvärdet för barn under 16 år satts så högt som till 65—70 procent av äldre personers förbrukning. Detta senare ger utan tvekan ett för högt värde för familjer med minderåriga barn.

Det blir allt mindre vanligt, att lantushållen använder sig av naturaprodukter från gården. I sådana fall kan givetvis, enligt anvisningarna, reducering ske av värdena, dock ej till fulla värdet. I länskungörelsen för Södermanland, den 7 januari 1960, heter det sålunda: »Om ett eller annat av de i fullt naturauttag ingående varuslagen icke förbrukats skall reduktion av totalvärdet ske icke med hela utan blott med $\frac{3}{4}$ av delvärdet å det varuslag som icke förbrukats.» Frågan om taxering av naturaförmånerna har nu fått större aktualitet än tidigare, då även dessa förmåner blir föremål för allmän omsättningsskatt.

Förmån av fritt bränsle är i länskungörelserna upptaget till värden, som särskilt för dem, som själva avverkar sitt bränsle, ter sig synnerligen höga. Numera saknar på de flesta håll i landet virke, som endast kan användas

till ved, rotvärde. Vid röjning av ungskog får ofta framför allt lövträd av även grövre dimensioner kvarligga på marken för att ruttna ned, enär det ej finns avsättning för ved. De flesta familjeförsörjare, även de som bor i tätorter, har möjlighet att skaffa bränsle till mycket förmånliga priser. Någon väsentlig skillnad synes därför ej föreligga mellan dem och lantbrukaren på en mindre gård. Förmån av fritt bränsle skall dock upptagas endast av dem, som har bostad på jordbruksfastighet. Det kan i detta sammanhang ifrågasättas huruvida inte bränslekostnaden borde baseras på husets volym i stället för på antalet rum, vars storlek kan variera avsevärt. Den norm, som anges för förmån av fri hyra, borde på motsvarande sätt vara baserad på bostadsvolymen och inte på antalet rum. Speciellt för omoderna bostäder uppnås ofta, enligt normerna, värden som väsentligt överstiger priset på hyresmarknaden för orten. På många gårdar är också bostaden mycket stor, vilket kan vara en belastning. Taxeringsmyndigheternas bedömningsgrunder synes härvidlag vara olika i skilda delar av landet. En större enhetlighet borde därför eftersträvas.

Ett annat näraliggande problem vid jordbrukarnas taxering är, hur bilkostnaderna skall fördelas. Med den ökade mekaniseringen vid jordbruket får bilen allt större värde för driften, även vid förhållandevis små brukningsdelar. Som exempel kan nämnas att, om under skördetiden fel skulle uppstå på en maskin, är i regel ett snabbt anskaffande av reservdel en förutsättning för att inte förluster skall uppstå. Ofta betyder det, att brukaren personligen måste besöka närmaste tätort där reservdelslager finns. Bilen är i en sådan situation nästan oundgänglig. Den har helt enkelt blivit ett nödvändigt inventarium. Det kan därför ifrågasättas, om inte bilen borde vid taxeringen få räknas som inventarium i jordbruket, varvid dess värde för privat bruk finge uppskattas i likhet med vad som gäller för rörelse eller för användning av tjänstebilar i privat bruk. De normer, som nu användes, synes inte ta tillräcklig hänsyn till bilens användning inom jordbruket.

Med hänvisning till de exempel, som ovan anförts, finner vi det önskvärt att den särskilda sektion inom skattelagsakkunniga, som tillkallades den 14 mars 1958, får i uppdrag att göra en översyn av de bestämmelser, som för närvarande tillämpas i fråga om naturaförmåner och bilkostnader för förvärvskällan jordbruksfastighet. Det bör därvid beaktas, att jordbrukare när det gäller naturförmåner kan jämföras med andra yrkeskategorier, som är bosatta på landet eller på annat sätt har tillgång till naturprodukter men som inte behöver taxera härför.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att den sektion inom skattelagsakkunniga, som fått i uppdrag att utreda vissa spörsmål rörande inkomstberäkningen

i förvärvskällan jordbruksfastighet, får i uppdrag att, enligt vad som anförts i motionen, göra en översyn av de bestämmelser, som tillämpas i fråga om naturaförmåner och bilkostnader.

Stockholm den 26 januari 1960

Carl Eric Hedin

Carl-Wilh. Lothigius

Erik Magnusson

Carl Östlund

i Tumhult

Sven Svensson

Jöns Nilsson

Fredrik-Adolf Hamilton

i Krokstorp

i Bästekille

Gösta Darlin

Rolf Eliasson

Nils Agerberg
